Tulevaisuusvaliokunta

Keskiviikko 7.6.2017 klo 9.00—10.28

Läsnä
puheenjohtaja Thomas Blomqvist r
jäsen Mikko Alatalo kesk
jäsen Harri Jaskari kok(1, 2) (3, 4, 5 osittain)
jäsen Anna Kontula vas
jäsen Antti Lindtman sd (4 osittain, 5, 6, 7)
jäsen Aila Paloniemi kesk
jäsen Olli-Poika Parviainen vihr (4 osittain, 5, 6, 7)
jäsen Tuomo Puumala kesk (3 osittain, 4, 5 osittain)
jäsen Joona Räsänen sd
jäsen Sari Tanus kd
jäsen Lenita Toivakka kok
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok (1, 2) (3, 4 osittain)
jäsen Ville Vähämäki ps (4 osittain, 5, 6, 7)
varajäsen Timo Harakka sd (4 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Olli Hietanen
pysyvä asiantuntija Sari Söderlund

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 9 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Valiokunnan Eurooppa-matka

Valiokunta keskusteli Eurooppa-matkan ajankohdasta. Kannatettiin ehdotettua ajankohta 1. - 4.10.2017 sekä matkan reititystä.

Sihteeristö ryhtyy varmistamaan delegaation kokoonpanon sähköpostitse ja delegaatio vahvistetaan valiokunnan seuraavassa kokouksessa pe 9.6.2017 klo 10.00.

Valmis
5.2

4. Valtioneuvoston selonteko kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta Kestävän kehityksen Suomi – pitkäjänteisesti, johdonmukaisesti ja osallistavasti

Valtioneuvoston selonteko VNS 1/2017 vp
Valiokunnan lausunto StVL 3/2017 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 6/2017 vp
Valiokunnan lausunto TyVL 1/2017 vp
Valiokunnan lausunto LiVL 9/2017 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 7/2017 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 24/2017 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 10/2017 vp
Valiokunnan lausunto UaVL 5/2017 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Valtioneuvoston selonteko kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta Kestävän kehityksen Suomi – pitkäjänteisesti, johdonmukaisesti ja osallistavasti A 4

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunta hyväksyi käsittelyn pohjaksi 31.5.2017 jaetun mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Kappaleen 43 kolmannen rivin toisen lauseen loppuun lisätään: ‚Suomen kuuluessa monien muiden länsimaiden tavoin eniten kuluttaviin. Ehdottivat ed. Kontula ja ed. Lindtman, kannattivat ed. Tanus ja ed. Alatalo.

Kappaleen 44 toisen kappaleen ensimmäisestä lauseesta poistetaan sana "uusilla". Ehdotti ed. Kontula, kannatti pj. Blomqvist.

Kappaleen 49 loppuun lisätään lause: Samalla Suomen tulisi kuitenkin käynnistää pohdinta myös siitä, miten hyvinvointirakenteita olisi muokattava kestämään myös totuttua hitaamman kasvun oloissa. Ehdottivat ed. Kontula ja ed. Lindtman, kannattivat pj. Blomqvist, ed. Tanus ja ed. Paloniemi.

Kappaleeseen 53 liittyvän kursiivikappaleen loppuun lisättiin lause: Politiikkatoimenpiteiden vaikuttavuuden arvioiminen edellyttää erityisesti laadullisten mittareiden kehittämistä. Ehdotti ed. Paloniemi, kannatti pj. Blomqvist.

Kappaleen 78 ensimmäisen kappaleen toisesta lauseesta sana "kehitysyhteistyöjärjestöjen" korvataan sanalla "kansalaisjärjestöjen". Ehdotti ed. Kontula, kannatti pj. Blomqvist.

Kappaleen 82 kaksi viimeistä lausetta poistetaan ja korvataan lauseilla: Kehitysyhteistyön määrärahaleikkaukset ovat haasteellisia tämän tavoitteen kannalta. Huolia vastaavanlai-

sesta ristiriidasta on nostettu esille koulutuksen ja tutkimuksen resurssien osalta. Edottivat ed. Vähämäki ja ed. Parviainen, kannatti pj. Blomqvist.

Kappaleen 95 toisen lauseen loppuun lisätään: ‚mutta myös työssäkäyvien köyhien määrä on kasvanut. Ehdotti ed. Kontula, kannatti pj. Blomqvist.

Pj. Blomqvistin ehdottamana ja ed. Räsäsen kannattamana mietintöluonnokseen lisättiin uudet kappaleet 104 - 110 seuraavasti:

Uusi kappale 104: YK:n Agenda2030-toimintaohjelmaa on luonnehdittu historialliseksi päätökseksi. Tulevaisuusvaliokunnan käsitellessä Suomen hallituksen ensimmäistä Agenda2030-toimenpideohjelmaa kesäkuussa 2017, tehtiin toinenkin historiallinen päätös, kun Yhdysvaltain presidentti Donald Trump ilmoitti USA:n vetäytyvän Pariisin ilmastosopimuksesta.

Uusi kappale 105: Presidentti Trumpin päätöksen seurauksia on vaikea arvioida. Päätös voi joko lamaannuttaa ja hidastaa kansainvälistä työtä ilmastonmuutoksen ehkäisemiseksi tai päätös voi tiivistää muiden maiden rivejä ja jopa nopeuttaa tavoitteiden toteutumista.

Uusi kappale 106: On myös muistettava, että USA:n päätös ei astu voimaan heti. Pariisin sopimukseen on kirjattu, että irtisanoutuminen voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua siitä, kun sopimus on tullut voimaan. Pariisin sopimus tuli voimaan 4.11.2016, eli USA:n presidentti voi antaa kirjallisen ilmoituksen erosta aikaisintaan 4.11.2019. Ero tulee sopimuksen mukaan voimaan vuosi ilmoituksesta, eli aikaisintaan 4.11.2020.

Uusi kappale 107: On siis mahdollisuuksien rajoissa, että presidentti Trump vielä muuttaa päätöstään seuraavien vuosien aikana. Lisäksi USA:n hallinnossa ei ole yksiselitteistä se, miten eri osavaltiot reagoivat liittovaltion päätökseen. Vaikka ensimmäiset kansainväliset kommentit ovatkin olleet kielteisiä, niin mahdollista on myös se, että Pariisin sopimusta muutetaan USA:n toivomaan suuntaan tai käynnistetään uusi sopimuskierros, joka tyydyttää kaikkia osapuolia.

Uusi kappale 108: Jos USA kuitenkin vetäytyy sopimuksesta lopullisesti, niin esimerkiksi Euroopan, Kiinan ja Etelä-Amerikan maiden päätöksillä on siinä tilanteessa suurempi painoarvo. EU:n ja Suomen edelläkävijyys kestävässä kehityksessä voivat tässä uudessa maailmantilanteessa toimia entistä vahvempana ajurina kansainvälisille sijoituksille sekä kestävästi ajattelevien yritysten sijoittumiselle.

Uusi kappale 109: Toisaalta, jos työ kestävän kehityksen edistämiseksi vaikeutuu ja hidastuu, on tärkeää arvioida myös pahimman mahdollisen skenaarion vaikutuksia; minkälaisia seurauksia globaalien ympäristöongelmien paheneminen aiheuttaa Suomessa ja muualla maailmassa?

Uusi kappale 110: Epäselvä tilanne voi heijastua myös Euroopan maiden sisäisiin valtarakenteisiin ja politiikan painopisteisiin lisäämällä ympäristöstä huolestuneiden kansalais-

ten määrää ja samaan aikaan myös presidentti Trumpin tavalla ajattelevien, ympäristösopimuksiin kriittisesti suhtautuvien kansalaisten määrää.

Tulevaisuusvaliokunnan mielestä uudessa geopoliittisessa tilanteessa, kun USA mahdollisesti vetäytyy Pariisin ilmastosopimuksesta, on arvioitava uudelleen kestävän kehityksen tulevaisuuden näkymät. On luotava vaihtoehtoisia skenaarioita ja toimintamalleja kestävän kehityksen edistämiseksi Suomessa, Euroopassa ja muualla maailmassa. Samalla on arvioitava tarkemmin myös kestämättömän kehityksen mahdolliset seuraukset Suomelle.

Valiokunnan kannanottoehdotuksen kohdan 1 viimeiseksi lauseeksi lisätään: *Politiikkatoimenpiteiden vaikuttavuuden arvioiminen edellyttää myös laadullisten mittareiden kehittämistä.* Ehdottivat ed. Paloniemi ja ed. Kontula, kannatti pj. Blomqvist.

Lisättiin uusi kohta 10 valiokunnan kannanottoehdotuksen loppuun: *arvioi kestävän kehityksen tulevaisuuden näkymät uudessa geopoliittisessa tilanteessa, kun USA mahdollisesti vetäytyy Pariisin ilmastosopimuksesta. On luotava vaihtoehtoisia skenaarioita ja toimintamalleja kestävän kehityksen edistämiseksi Suomessa, Euroopassa ja muualla maailmassa. Samalla on arvioitava tarkemmin myös kestämättömän kehityksen mahdolliset seuraukset Suomelle.* Ehdotti pj. Blomqvist, kannatti ed. Räsänen.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2018—2021

Valtioneuvoston selonteko VNS 4/2017 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2018—2021 A 5

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta aloitti yleiskeskustelun.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

6. Muut asiat

Ei muita asioita.

7. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 9.6.2017 kello 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Olli Hietanen